Analysis of Assumed Violence Exposed Pediatric Cases

Mağdur Oldukları İddia Edilen Çocuk Olgularının Analizi

Mağdur Çocuklar/ Aggrieved Children

Vefik Arıca[1], Murat Tutanç[1], Mustafa Arı[2], Seçil Arıca[3], Ebru Turhan[4], Cem Zeren[5], Mustafa Arslan[5]

[1]Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.

[2]Psikiyatri AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.

[3]Aile Hekimliği AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.

[4]Halk Sağlığı AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.

[5]Adli Tıp AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.

Özet

Amaç: Çocuklara karşı gösterilen şiddet, son yıllarda dünyada ve ülkemizde giderek önemi artan önemli halk sağlığı sorunlarından biri haline gelmiştir. Bu çalışmada şiddete maruz kalan çocuk olgularının demografik özellikleri ve uygulanan şiddet türünün genel bir analizi amaçlandı. Gereç ve Yöntem: Hatay Çocuk Şube Müdürlüğüne 2005-2008 yıllarında mağdur olarak gelen/getirilen çocuk olgularının retrospektif olarak kayıtları incelendi. Sonuçlar: Olgular yaş, cinsiyet ve maruz kaldıkları şiddet türüne göre değerlendirildi. 2005 yılında olgu sayısı 156 iken 2008 yılında % 382 artış ile bu sayının 597'e ulaştığı gözlendi. Toplam 1577 olgunun 732'si kız, 845'inin erkek çocuk olgusu olduğu görüldü. Ancak 0-12 yaş grubunda erkek çocukların daha sık şiddete maruz kaldıkları ve en sık uygulanan şiddet türünün ise aile efradına kötü muamele ve darp olduğu tespit edildi. Kız çocuklar en çok cinsel şiddete ve zehirlenmeye (intihara teşebbüs) maruz kalırken, erkek çocuk olgularının daha çok darp ve yaralanmaya maruz kaldıkları saptandı. Özellikle kesici alet ile yaralanma 12 yaş üstü erkek çocuklarda kız çocuklara göre daha yüksek olduğu görüldü. Tartışma: Bu çalışmada çocuklara uygulanan şiddet türünün yaş ve cinsiyete göre farklılık gösterdiği görüldü. Resmi makamlarca bilinmeyen çocuğa yönelik ekonomik ve duygusal istismar olguları da eklendiğinde mağdur çocuk sayısının çok daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Çocukların şiddetten korunması, gelecekteki erişkinlerin daha az şiddet uygulaması ile de ilişkili olduğundan çocuklara karşı şiddet üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Anahtar Kelimeler

Çocuk; Şiddet; Mağdur

Abstract

Aim: Violence against children is among one of the major problems encountered in family health practice. In this study, we aimed to analyze the demographic features of children who what exposed to violence and the types of violence exposed. Material and Methods: Records of children who have administered to Hatay Child Police Department among 2005-2008 with complaint of violence exposure have been retrospectively analyzed. Results: Pediatric cases were analyzed according to their age, gender and the type of violence that they have benne exposed. The number of children that present with violence exposure was 156 while it raised to 597 with an increase of approximately 382%. 1577 cases presented during study period and 732 cases were male and 845 of them were female. We detected that male children between 0-12 years old age were more prone to violence exerted by family members as physical violence and wounding. Female children were exposed to more sexual violence and suicide while male children were exposed to physical violence. Wounding by hack is more frequent in male children above 12 years old. Discussion: We detected in this study that violence exerted to children show differences according to age and gender. It has been suggested that the number of children exposed to violence is much more higher than the reported number if we include economic and emotional abuse. Violence against children is an important issue that should be carefully addressed.

Keywords

Child; Violence; Aggrieved

DOI: 10.4328/JCAM.759 Received: 24.07.2011 Accepted: 19.08.2011 Published Online: 01.07.2012 J Clin Anal Med 2012;3(3):317-320
Corresponding Author: Vefik Arıca Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hatay, Türkiye.
Phone : +90326 2291000 GSM: +90505 6797877 Fax: +90326 2455654 E-mail: vefikarica@hotmail.com

Giriş

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 1. maddesine göre; erken yaşta reşit olma durumu hariç on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.[1]

Çocuk mağdurlarının sık görüldüğü ailelerde genellikle boşanma, şiddet, alkol ve madde kullanımı, sosyal izolasyon, cinsel sorunlar, baskın ve koşulsuz söz tutma isteyen ana baba modeli, rol çatışması gibi özellikler görülmektedir.[2,3] Gelişmekte olan ülkelerin yaşadığı hızlı nüfus artışı, aşırı ve düzensiz kentleşme, kentsel işsizlik ve gelir dağılımı sorunları, çocuk emeğinin kullanılmasını giderek arttırmış, bu durum çocukların eğitim aşamalarının tamamlanmasına da engel olmuştur. Son yıllarda yapılan araştırmalar, yalnız gelişmekte olan ülkelerde değil, başta Amerika olmak üzere birçok gelişmiş ülkede, mağdur çocuk sayısında artış olduğunu göstermektedir.[4]

Çocuk istismarı ve ihmali; bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen, toplumsal kurallar ve profesyonel kişilerce uygunsuz veya hasar verici olarak nitelendirilen, çocuğun gelişimini engelleyen veya kısıtlayan eylem ve eylemsizliklerin tümüdür. Bu eylem ya da eylemsizlerin sonucu olarak çocuğun fiziksel, ruhsal, cinsel ya da sosyal açıdan zarar görmesi, sağlık ve güvenliğinin tehlikeye girmesi söz konusudur. Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesinde ve içinde bulunduğu sosyal çevreye uyum sağlamasında, anne-baba-çocuk ilişkisinin önemi her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Büyüme aşamalarında başarılı olan çocuklar, iyi aile ilişkileri içinde yetişmiş bireylerdir. Aile içinde gerçekleşen başarılı ilişkiler, mutlu, arkadaşça, bunalımdan uzak ve yapıcı bireylerin oluşumunu sağlar. Bunun aksine, uyum bozukluğu gösteren çocuklar, genellikle başarısız bir anne-baba-çocuk ilişkisinin ürünüdürler. Anne-babanın sevgi ve ilgisinden yoksun olarak büyüyen çocuklar, büyük bir sevgi açlığı gösterirler. Bu açlık da bir takım davranış ve uyum bozukluklarına neden olabilir.[5]

Bu çalışmada; mağdur olan çocukların mağduriyetlerine neden olan faktörleri irdelemek ve tespit etmek amaçlandı.

Gereç ve Yöntem

Hatay İl Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Çocuk Şube Müdürlüğü'ne Ocak 2005-Aralık 2008 tarihleri arasında mağdur olarak gelen/ getirilen 0-18 yaş arası 1577 olgunun kayıtları gerekli izinler alınarak retrospektif olarak incelendi. Olgular yaş, cinsiyet ve maruz kaldıkları şiddet türüne göre değerlendirildi.

Bulgular

2005 ile 2008 yılı arasında toplam 4 yıl içinde çocuk mağdur sayısı dosyası 1577 olup 732'si (%46,4) kız, 845'i (%53,6) erkek çocuk idi.

2005 yılında şahsa karşı işlenen toplam 147 olay 18 yaş altı çocuk dosyası tespit edilmiştir. Şahsa karşı işlenen suçların 0-10 yaş arasında toplam 20 olay (9'u kız %45, 11'i erkek %55), 11-18 yaş arasında ise toplam 127 olay (63'ü kız %49,6, 64'ü erkek %50,4) yaşanmıştır. Yıl içinde şahsa karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 16'sı zehirlenme, 24'ü küçük yaşta kızı alıkoyma ve kaçırma, 12'si aile efradına kötü muamele, 36'sı müessir fiil veya darp, 1'i zorla kız kaçırmaya teşebbüs, 1'i fiili livata, 19'u kesici alet ile yaralama, 1'i telefon ile tehdit, 5'i hakaret ve sözle taciz iddiası, 2'si öz çocuklarını satmak iddiası, 2'si taş atmak suretiyle yaralama, 1'i kesici ve delici aletle adam öldürme, 1'i bisikletten düşme sonrası yaralanma, 9'u intihara teşebbüs, 5'i yaralamalı trafik kazası, 5'i elle cinsel taciz ve sarkıntılık, 1'i adam kaçırma iddiası, 1'i silah ile darp, 1'i bıçakla yaralama ile darp, 2'si küçük yaşta kızın ırzına geçme, 1'i dikkatsizlik sonucu yaralamaya sebebiyet verme, 1'i kuru sıkı tabanca ile kendini yaralama olayı gerçekleşmiştir (Tablo 1). 2005 yılı içerisinde mala karşı işlenen suç mağdur çocuk sayısı 9 adet saptanmıştır. 2005 yılında mala karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 4'ü cep telefonu hırsızlığı, 2'si gasp iddiası, 3'ü bisiklet hırsızlığı iddiası olayı saptanmıştır (Tablo 1).

2006 yılında şahsa karşı işlenen toplam 341 olay 18 yaş altı çocuk dosyası tespit edilmiştir. Şahsa karşı işlenen suçların 0-10 yaş arasında toplam 63 olay (28'i kız %44,4, 35'i erkek %55,6), 11-18 yaş arasında ise toplam 278 olay (117'si kız %42, 161'i erkek %58)yaşanmıştır. Yıl içinde şahsa karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 1'i ateşli silahla yaralama, 31'i kesici alet ile yaralama, 11'i kişinin hürriyetini kısıtlama, 7'si küçük yaşta kız kaçırma, 3'ü fiili livata olayı, 2'si ırza geçme, 27'si aile efradına kötü muamele, 55'i müessir fiil, 35'i cinsel istismar, 6'sı elle sarkıntılık, 6'sı cinsel taciz, 13'ü intihara teşebbüs, 4'ü tehdit, 2'si hakaret, 35'i zehirlenme, 16'sı dikkatsizlik sonucu yaralamaya sebebiyet verme, 75'i taşıtla yaralamaya sebebiyet verme, 7'si küçük çocuk dilendirmek, 1'i tüfekle yaralama, 1'i hürriyetinden yoksun bırakma, 1'i iş kazası, 2'si öz çocuğunu sokağa terk etme olayları saptanmıştır (Tablo 2). 2006 yılı içerisinde mala karşı işlenen suç mağdur çocuk sayısı 49 adet saptanmıştır. 2006 yılında mala karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 1'i işyerinden hırsızlık, 1'i bisiklet hırsızlığı, 1'i açıktan hırsızlık, 12'si cep telefonu hırsızlığı, 14'ü güveni kötüye kullanma, 2'si yankesicilik suretiyle hırsızlık, 2'si kapkaç suretiyle hırsızlık, 4'ü dolandırıcılık, 9'ü gasp, 1'i mali suçlar, 2'si konut dokunulmazlığını ihlal olayı saptanmıştır (Tablo 2).

2007 yılında şahsa karşı işlenen toplam 433 olay 18 yaş altı çocuk dosyası tespit edilmiştir. Şahsa karşı işlenen suçların 0-10 yaş arasında toplam 72 olay (34'ü kız %47, 38'i erkek %53), 11-18 yaş arasında ise toplam 361 olay (183'ü kız %50,7, 178'i erkek %49.3) yaşanmıştır. Yıl içinde şahsa karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 45'i aile efradına kötü muamele, 105'i müessir fiil veya darp, 41'i cinsel istismar, 19'u intihara teşebbüs, 71'i zehirlenme, 60'ı cinsel taciz, 20'si kaçırılma, 4'ü ırza geçilme, 62'si kesici alet ile yaralama, 3'ü fiili livata, 1'i taşıtla yaralanmaya sebebiyet verme, 2'si hürriyetinden yoksun bırakma olayı saptanmıştır (Tablo 3). 2007 yılı içerisinde mala karşı işlenen suç mağdur çocuk sayısı 1 adet saptanmıştır. 2007 yılında mala karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının sadece 1'i güveni kötüye kul-

Tablo 1. 2005 yılı Hatay ilinde şahsa ve mala karşı işlenen suçlar

ŞAHSA KARŞI	MAĞDUR			
İŞLENEN SUÇLAR	0-10 yaş		11-18 yaş	
	K	E	K	E
Zehirlenme			11	5
Küçük yaş. Kızı alı ve kaçır.			24	
Aile efradına Kötü muamele	4	2	3	3
Müessir fiil veya darp		1	5	30
Zorla kız kaçırmaya teşebbüs			1	
Fiili livata			1	
Kesici alet ile yaralama				19
Telefon ile tehdit			1	
Hakaret ve SözleTaciz iddiası			5	
Öz çocuklarını satmak iddiası		2		
Taş atmak suretiyle yaralama	2			
Kesici-delice aletle adam öldürme		1		
Bisikletten düşme sonucu yaralanma			1	
İntihara teşebbüs			7	2
Yaralamalı Trafik Kazası	1	3		1
Elle Cinsel Taciz-sarkıntılık	2	2	1	
Adam Kaçırma İddiası				1
Silah ile Tehdit ve Darp			1	
Bıçakla Yaralama ve Darp olayı				1
Küçük yaşta kızın ırzına geçme			2	
Tedbirsizlik Sonucu Yaralama				1
Kuru Sıkı tabanca ile kendini yaralama				1
TOPLAM	**9**	**11**	**63**	**64**

MALA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR	MAĞDUR			
Cep Telefonu Hırsızlığı			1	3
Gasp iddiası				2
Bisiklet Hırsızlığı iddiası				3
TOPLAM	**0**	**0**	**1**	**8**

Tablo 2. 2006 yılı Hatay ilinde şahsa karşı işlenen suçlar

ŞAHSA KARŞI	MAĞDUR			
İŞLENEN SUÇLAR	0-10 yaş		11-18 yaş	
	K	E	K	E
Ateşli Silahla Adam Yaralama			1	
Kesici Alet ile Yaralama		1	1	29
Kişinin Hürriyetini Kısıtlama	2		9	
Küçük yaşta Kız kaçırma			7	
Fiili Livata		2		1
Irza Geçme			2	
Aile Efradına Kötü Muamele	8	5	5	9
Müessir Fiil	1	7	11	36
Çocuğu Cinsel İstismarı	5	2	25	3
Elle Sarkıntılık			4	2
Cinsel Taciz			6	
İntihara Teşebbüs	1		6	6
Tehdit			3	1
Hakaret				2
Zehirlenme	3	2	27	3
Tedbirsizlik Sonucu Yaralamaya Sebebiyet verme	1	3	2	10
Taşıtla Yaralamaya Sebebiyet verme	3	13	5	54
Küçük Çocuk Dilendirmek	4		2	1
Tek Saçma havalı Tüfekle Yaralama				1
Hürriyetinden yoksun bırakma				1
İş Kazası				1
Öz Çocuğunu Sokağa Terk Etme			1	1
TOPLAM	28	35	117	161

Tablo 3. 2006 yılı Hatay ilinde mala karşı işlenen suçlar

MALA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR	MAĞDUR			
	0-10 yaş		11-18 yaş	
	K	E	K	E
İşyerinden Hırsızlık			1	
Bisiklet Hırsızlığı			1	
Açıktan Hırsızlık		1		
Cep Telefonu Hırsızlığı	1	6	5	
Güveni Kötüye Kullanma			14	
Yankesicilik Suretiyle Hırsızlık			2	
Kapkaç Suretiyle Hırsızlık	1		1	
Dolandırıcılık			4	
Gasp	2	1	6	
Mali Suçlar-4926 S.K.M			1	
Konut Dokunulmazlığını İhlal			2	
TOPLAM	1	3	9	36

lanma olayı saptanmıştır (Tablo 3).

2008 yılında şahsa karşı işlenen toplam 567 olay 18 yaş altı çocuk dosyası tespit edilmiştir. Şahsa karşı işlenen suçların 0-10 yaş arasında toplam 51 olay (22'si kız %43, 29'u erkek %57), 11-18 yaş arasında ise toplam 516 olay (260'ı kız %50,4, 256'sı erkek %49,6) yaşanmıştır. Yıl içinde şahsa karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 2'si ateşli silahla adam yaralama, 44'ü kesici aletle yaralama, 26'sı hürriyetinden yoksun bırakma, 20'si küçük yaşta kız kaçırma, 2'si cinsel saldırı, 25'i aile efradına kötü muamele, 178'i darp suretiyle yaralama, 69'u cinsel istismar, 4'ü elle sarkıntılık, 8'i sözle taciz, 14'ü cinsel taciz, 63'ü intihara teşebbüs, 6'sı tehdit, 39'u zehirlenme, 15'i taksirle yaralama, 48'i yaralamalı trafik kazası, 3'ü fuhuş yapma ve yer temin etme, 1'i küçük çocuk dilendirmek olayı saptanmıştır. 2008 yılı içerisinde mala karşı işlenen suç mağdur çocuk sayısı toplam 30 adet saptanmıştır. 2008 yılında mala karşı işlenen suçlar incelendiğinde çocuk mağdurlarının 1'i evden hırsızlık, 7'si cep telefonu hırsızlığı, 4'ü güveni kötüye kullanma, 1'i kapkaç suretiyle hırsızlık, 3'ü dolandırıcılık, 13'ü yağma ve yağmaya teşebbüs, 1'i konut dokunulmazlığını ihlal olayı tespit edilmiştir.

2005 yılında toplam çocuk mağdur sayısı 156 iken, 2006 yılında 390, 2007 yılında 434, 2008 yılında ise 597 olarak saptandı.

Tartışma

2005 yılı içinde Hatay ilinde toplam çocuk mağdur sayısı 156 iken, 2008 yılı içindeki sayı 597 olarak tespit edilmiştir. Bu 4 yıl içinde çocuk mağdur sayısı yaklaşık 4 kat artmıştır.

Zehirlenme çocuk sayıları 2005 yılında 16 iken, 2006'da 35, 2007'de ise bu sayı 71'e kadar yükselmiştir. Zehirlenme olgularının büyük bir kısmı 11-18 yaş arası kız çocuklarında olduğu dikkatimizi çekmiştir. Bu zehirlenmelerin büyük bir kısmı ilaç alımı şeklinde olup, 10 yaş altı çocuklardaki zehirlenme olguları ise yanlışlıkla, intihar amaçlı olmayan olgular olup, büyük bir kısmı dezenfektan madde alımı idi. Buda gösteriyor ki 10 yaş altı çocukları dezenfektan ve ilaç kutularından uzak tutmalı ve dikkat edilmelidir. 11-18 yaş arası kız çocuklarındaki intihar amaçlı zehirlenmeler ise genellikle ailesiyle tartışmalardan sonra veya karne alımlarından sonra olduğu dikkatimizi çekmiştir.

Küçük yaşta kızı alıkoyma ve kaçırma olayları genellikle 11-18 yaş arası kızlarda gerçekleşmiştir. Bu sayı illere ve bölgelere göre değişmekte olup yaş aralığı genellikle 11-18 yaş arasıdır.

0-12 yaş grubunda erkek çocukların daha sık şiddete maruz kaldıkları ve en sık uygulanan şiddet türünün ise aile efradına kötü muamele ve darp olduğu tespit edildi. Aile içindeki kardeş sayısı, sosyoekonomik nedenler, eğitim düzeyi ve aile içi iletişimle doğrudan ilgilidir.

Kesici alet ile yaralama, müessir fiil veya darp olaylarının büyük bir bölümü 11-18 yaş arasındaki erkek çocuklarda görülmüştür. Mala karşı işlenen sonuçlara bakıldığında çoğunlukla 11-18 yaş arası erkek çocuklarda yoğunlaştığını görmekteyiz. Son yıllarda özellikle cep telefonu hırsızlığı 11-18 yaş arası erkek çocuklarda yaygınlaştığını görmekteyiz.

Cinsel taciz ve cinsel istismarın büyük bir bölümü 11-18 yaş arasındaki kız çocuklarında sık olduğu gözlenmiştir.2005 yılındaki çocuk cinsel istismarı sayısı 5 iken, 2006 yılında bu sayı 35, 2007 yılında 41, 2008 yılında ise 69'a yükselmiştir. Çocuğa cinsel istismar 4 yıl içinde 14 kat artış göstermiştir. Toplam 1577 dosya içerisinde çocuğa yapılan cinsel istismar toplamı 150 olup bu oran %9,5 civarındadır. Finkelhor'un yaptığı bir çalışmada çocukluk cinsel istismarının görülme sıklığı % 0,6–3,2'dir.[6] Bizim bulduğumuz oran buna göre çok yüksek oran olup buda bölgesel farklılığı göstermektedir veya çocuk polisinin, sosyal hizmet uzmanlarının ve sağlık personelinin Hatay ilinde daha iyi organize olup gizli kalmış şiddeti ortaya çıkarılmış olabileceği kanaatindeyiz. Çocuğa yapılan cinsel istismarların %83'ü (n=125) 11-18 yaş arasındaki kızlar oluşturmaktadır. Kız çocuklarda yaş ilerledikçe cinsel istismarın arttığı gözlenmektedir. Cinsel istismar öyküsü olan çocukların daha fazla cinsel saldırıda bulunduğu çalışmalarda bildirilmekle birlikte;[4,7,8] çalışmamızda da olduğu gibi ırza geçme şeklinde de olabilmektedir. Irza geçme olgularının dosyaları incelendiğinde 2 olgu hariç hepsi tekrarlayan cinsel istismar öyküsü olan çocuklar oluşturduğu saptandı.

Bebek ile annesi arasındaki ilişkiden doğan güven duygusu, insanın ileride kuracağı, kişiler arası ilişkilerin temelini oluşturur. Çocukta sosyal ilişkilerin gelişmesinde anne-çocuk ilişkisinin önemli rolü bulunmaktadır. Anne ile çocuk arasında kurulan sağlıklı iletişim, çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesini sağlar ve başkaları ile olumlu ilişkiler kurması için temel oluşturur.[9]

1577 çocuk mağdur dosyası incelendiğinde 12'sinde zekâ geriliği, akıl hastası veya bedensel hastalık olduğu notu düşülmüştü. Bu da saldırgan açısından çocuğa gelebilecek saldırıyı kolaylaştırıcı bir rol oynamakta ve mağdurun kendini ifade etmede, sorunlu davranışı tanımada zorluk yaşanmasına ve cinsel istismara açık hale gelebilmesine yol açmaktadır.[10] Bu da toplumsal değer yargılarımız ile bu konuda rol alan ekonomik, eğitim ve sosyal etmenlerin yeniden göz-

Tablo 4. 2007 yılı Hatay ilinde şahsa ve mala karşı işlenen suçlar

ŞAHSA KARŞI	MAĞDUR			
İŞLENEN SUÇLAR	0-10 yaş		11-18 yaş	
	K	E	K	E
Aile Efradına Kötü Muamele	13	8	8	16
Müessir Fiil veya darp	2	11	17	75
Çocuğun Cinsel İstismarı	5	2	29	5
İntihara Teşebbüs	1		8	10
Zehirlenme	5	8	53	5
Cinsel taciz	6	5	42	7
Kaçırılma	1		19	
Irza geçilmesi			4	
Kesici alet ile yaralama		2	3	57
Fiili livata		2		1
Taşıtla Yaralamaya Sebebiyet verme				1
Hürriyetinden yoksun bırakma	1			1
TOPLAM	**34**	**38**	**183**	**178**
MALA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR				
Güveni Kötüye Kullanma				1
TOPLAM	**0**	**0**	**0**	**1**

den geçirilmesi ve konuyla ilgili çalışmalara önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Özellikle çocuk yaştaki mağdurların bedensel ve ruhsal açıdan çok fazla etkilendiklerinden çocuk mağdurları için özelliklede cinsel istismara uğrayanlar için tanı ve tedavi merkezleri gibi multidisipliner bir ekip tarafından muayene edilmesi ve izlenmesi çok önemlidir. Mağdurların posttravmatik ruhsal durumları ve bazı hastalık durumlarının giderilmesi, suçun kanıtlanması ve suçlunun tespitine yönelik çalışmalar yapan ekiplerin oluşturulması çok önemlidir. Bedensel ve ruhsal yönden saldırıya uğramış olmasına rağmen çocuk mağdurlar toplumsal değer yargıları ve toplum tarafından kendine biçilen rol nedeniyle kendisi veya başkaları tarafından haksızca suçlanmaktadır.[11,12]

Çocuk istismarı ve ihmalinde gerek kayıtların yetersizliği gerekse akademik olarak bu tür çalışmaların yeterli yapılmamış olması ülkemiz için sağlıklı rakamsal veriler bildirmeyi zorlaştırmaktadır. İzmir'de yapılan bir çalışmada 1996-1998 yıllarında 50 çocuk istismarı ve ihmali tespit edilmiştir. ABD'nde fiziksel istismarın 5-20/1000 civarında olduğu bildirilmektedir. Yine ABD'nde 18 yaş ve altı çocuklarda cinsel istismar yaygınlığı 1.3/1000 olarak saptanmış ve kız çocuklarında daha fazla istismara uğradığı bildirilmiştir.[13-16] Yaralanma ile gelen her çocukta fiziksel istismar olasılığı akla getirilmelidir. Bundan şüphe duyulduğunda dikkatli öykü alınıp fiziksel muayene yapılmalı, incelemeye rutin radyolojik tetkikler ve kan sayımı da eklenmelidir.

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 19. Maddesine göre çocuğun yetiştirilmesinden sorumlu olanlar, bu haklarını çocuklara zarar verecek şekilde kullanamazlar. Devlet çocuğu anne, babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu başka kişilerin her türlü kötü muamelesinden korumak, çocuğun istismarını önlemek ve bu tür davranışlara maruz kalan çocukların tedavisini amaçlayan sosyal programlar hazırlamakla yükümlüdür. İstismar ve ihmal ile ilgili çeşitli kanun maddeleri bulunmakla birlikte TCK'nin 103. maddesi çocukların cinsel istismarından, TCK'nin 232. maddesi kötü muameleden bahsetmektedir.[17]

Bu mağdur çocuklarda oluşabilecek zararın hemen saptanması, suçun ve suçlunun belirlenmesine yönelik delillerin toplanması için organize ekipler ülkemizde henüz tam olarak oluşturulamadığından çocuk, karakol karakol, hastane hastane dolaştırılmakta ve psikolojik yapıları daha da bozulmaktadır. Bu duruma saldırganın suçlu bulunamayabileceği kaygısı de eklenince, olguların çoğu açığa çıkamamakta veya mahkemeye geç nakil olmaktadır. Özellikle de konuşulması, duyulması ayıp sayılan tabu niteliğindeki cinselliğin tartışılabilmesi, okullarda cinsellik eğitiminin verilmesi ve multidisipliner organize ekiplerin oluşturulması ile cinsel saldırıların sayısında ve mağduriyetlerin görülmesinde belirgin azalma olacaktır.

Çocuk istismarının tanısının konmasında doktorun bilgi birikimi önemlidir. Çocuk istismarı ve ihmali ile mücadelede doktorlar, Adli Tıp Uzmanları başta olmak üzere çocuk psikologlarına, sosyal hizmet uzmanlarına ve çocuk gelişim uzmanlarına büyük görevler düşmektedir. Bu nedenle hekimler beraber çalıştıkları sağlık personelini ve toplumu eğiterek, duyarlı ve bilgili hale getirmek için elinden geleni yapmalıdır. Çocuklarla devamlı karşı karşıya gelen hekim, hemşire ve öğretmen gibi meslek sahiplerinin; çocuklarda istismar veya ihmal belirtisi gördükleri zaman TCK'nin 278, 279 ve 280. maddelerine göre ihbar yükümlülüğü bulunmaktadır.

Kaynaklar

1. B.M. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme-Unicef Türkiye Temsilciliği Yayını-Ankara 1995.
2. Pereda N, Jimenez-Padilla R, Gallardo-Pujol D. Personality disorders in child sexual abuse victims. Actas Esp Psiquiatr 2011;39(2):131-9.
3. Güleç Gülcan, Çınar Yenilmez, Yasemin Günay ve Gülten Seber. "Çocuk Suçluluğunda Sosyo-Demografik Özellikler". 1. Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu. Ankara: Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı Yayını, 2002.
4. Picherot G, Stheneur C, Cheymol J, Caquard M, Caldagues E, Dreno L. Victims or actors of violence: paediatric meetings with teenagers in distress. Arch Pediatr 2010;17(6):940-1.
5. Yavuzer, H. 1997. Çocuk psikolojisi. Remzi Kitabevi, İstanbul, S 197-211.
6. Finkelhor D. The international epidemiology of child sexual abuse. Child Abuse Negl 1994;17(4):67-70.
7. Schönbucher V, Maier T, Held L, Mohler-Kuo M, Schnyder U, Landolt MA. Prevalence of child sexual abuse in Switzerland: a systematic review. Swiss Med Wkly 2011;20;(140):1312-18.
8. Topbaş M. İnsanlığın Büyük Bir Ayıbı: Çocuk İstismarı. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni 2004;3(4):76-80.
9. Çağdaş A. 2002. Anne-baba-çocuk iletişimi. Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul.
10. Karakaya I, Coşkun A, Ağaoğlu B, Şişmanlar ŞG, Öç Yıldız Ö, Memik Çakın N. Cinsel İstismara Maruz Kaldığı Bildirilen Olguların Ruhsal Değerlendirme Sonuçları. Adli Tıp Bülteni 2006;11(2):53-58.
11. Polat O, İnanıcı MA, Aksoy ME. Adli Tıp Ders Kitabı (1. Baskı). Alemdar Ofset, İstanbul 1997:340-60.
12. Pynos RS, Nader K. Posttraumatic stres disorder. In: Mc Anarney ER, Kreipe RE, Orr DP, Camerci GD(eds), Textbook of Adolescent Medicine. PA: WB Saunders Co, Philadelphia 1992;104: P1003-9.
13. Oral R, Can D, Kaplan S, Kaplan S, Polat S, Ates N, Cetin G. Child abuse in Turkey: an experience in overcoming denial and a description of 50 cases. Child Abuse Negl 2001; 25(2): 279-90.
14. Arthur HG: Physical abuse of children. In:Wiener JM, ed. Texbook of child adolescent psychiatry. 2 nd. Ed. Washington: American Psychiatry Pres, 1997; P687-698.
15. Walrath C, Ybarra M, Holden EW, Liao Q, Santiago R, Leaf P. Children with reported histories of sexuel abuse:util,z,ng multiple perspectives to understand clinical and psychosocial profiles. Child Abuse Negl 2003;27(5):509-24.
16. Taner Y, Gökler B. Çocuk istismarı ve ihmali: psikiyatrik yönleri. Hacettepe Tıp Dergisi 2004;35(2):82-86.
17. Polat O. İstanbul ve Türkiye genelinde güç koşullardaki çocuklar açısından çocuk haklarının durumu. 1. İstanbul Çocuk Kurultayı Bildiriler kitabı. Umut Matbaası, İstanbul 2000;15-36.